

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

LXXXV. évfolyam

2. szám

Komárom, 2014. február

Ára 35 cent

A TOLERANCIA MINT CSAPDA

„A tolerancia a meggyőzések nélküli ember erénye” – olvasom az idézetet Gilbert Keith Chesterton múlt századi keresztyén angol írótól. Mellbevágó a gondolat, mert előzetesen (a nagy gondolkodó, hitvitázó 1936-ban hunyt el) helyre teszi a mára korunk egyik vezérszavává előlépett fogalmat. Szívesen folytatnám magam is a helyretételt: az erény szót még idézőjelbe is tenném: ugyanis egyáltalán nem biztos, hogy minden vonatkozásban erény türelmesnek, engedékenynek, elnézőnek lenni...

A médiumok azt sulykolják a fejünkbe, hogy ha nem vagyunk toleránsak, nem is vagyunk emberek. Legyünk toleránsak minden iránt, főként a másság iránt. Bár hajlamos az ember arra, hogy inkább hasonul a hasonlóhoz (ami rendben is van: suba a subához, guba a gubához!), a mássághoz való viszonyulás viszont nem állhat csupán abból, hogy elfogadjuk, bármi is történik a környezetünkben.

Legyünk toleránsak, ha az igenből nem lesz, ha közügyekben köntörfalazunk és csúsztatunk, ha pontatlansággal találkozunk, ha az obligát példakép nem igyekszik betölteni a küldetését. Legyünk toleránsak a trágársággal, a fejét mindenhol felütő igénytelenséggel szemben. Rögtön a tolerancia jusson eszünkbe, ha a szabályok (amik egyébként arra vannak, hogy megkönnyítsék az életünket) alóli kibújást látjuk; ha a mindenáron való kompromisszumkötés helyeződik előtérbe, mert állítólag az vezet a békességre. A tolerancia vezéreljen bennünket, ha meggyőződés nélküli emberek, akiknek semmi életfilozófiájuk nincs, hanem mindig az aktuális élet-szituációjukat támasztják alá valamiféle magyarázattal, le akarnak bennünket hengerelni...

Visszas, amikor az életüket világos vonalvezetés nélkül – ahogy esik, úgy puffan alapon – élők nagyon meg tudják érteni a nem tolerálható dolgokat, nagy empátiát tudnak (legalábbis szóban!) felmutatni. A tolerancia esetleges „hiánya” természetesen nem azt jelenti, hogy tüzzel-vassal fellépünk valaki ellen: igenis megértőek tudhatunk lenni, beleélhetjük magunkat felebarátunk helyzetébe, csak a magasabb érvé-

nyű isteni igazság képviselője nem teszi lehetővé, hogy toleráljuk az éppenséggel tolerálhatatlant.

És mi van akkor, ha bűnnel szembesülünk? A bűnnel szemben is helye van a toleranciának? És meddig? És kiével szemben, a magunkéval is? A kérdések természetesen költőiek. Bűn nélkül nem élhetünk (emberként az csak az Úr Jézus Krisztusnak volt a kiváltsága), ám fel kell vele vennünk a harcot. A bűnnel szemben zéró toleranciát kell hirdetnünk; különösen a tudatosan elkövetett bűnökkel szemben! Egyházi vonatkozásban leszögezhetjük: nagyon rossz, ha lépten-nyomon az evangélium olcsóvá tételével találkozunk, ám elnézőek vagyunk. Bizonyára gyülekezeteink is másképp néznének ki, ha a bűnnel szemben kevésbé lennénk toleránsak – pontosan a vétkező érdekében, azért, mert szeretjük az illetőt. (A beiktatásakor kérte egy lelkipásztor: Szeressetek anynyira, hogy ha valamit rosszul tesztek, figyelmeztettek!)

Amikor minden relativizálódik, amikor tudatosan mindent viszonylagossá tesznek, különösen ébernek kell lennünk. A dolgokat az ige mérlegére kell helyeznünk. „...*mindent vizsgáljatok meg: a jót tartsátok meg...*” (1Thesz 5,22). Amikor az ember meggyőződésből, szilárd biblikus alapokon állva szól és cselekszik, akkor nincs helye a tévútra vivő tolerancia hangoztatásának. Isten az ő akarátát nyilvánította, azt kell keresni, ahhoz kell igazodni. És különösen érvényes ez a túltematizált, a világunkat elborító bibliátlan törekvések (az apa- és anyakép tudatos elhomályosítása, a gyermek

nemének későbbi eldönthetősége, egyneműek házassága, eutanázia, a kábítószeres dekriminalizálása stb.) esetére.

Ismételjük meg Chesterton gondolatát: „A tolerancia a meggyőzések nélküli ember erénye.” Az életét Isten erőterében tudó, az Isten szerinti gondolkodást (Mt 16,23) gyakorló, a bibliai igazságokat meggyőzéssel valló és azokkal felvértezett embernek – azzal együtt, hogy tudatosítja: aki azt gondolja, hogy „*áll, vigyázzon, hogy el ne essék!*” (1Kor 10,12) – nem szabad az olcsó tolerancia-hirdetés és -gyakorlás csapdájába esnie.

A. Kis Béla

Szilágyi Ferenc

MAGYAR ZSOLTÁRKÖLTŐ

Fölvettem Dávid citeráját (kit maga Isten húrolt föl, s hangolt) nem a magam panaszát zengni, királyoddá nem kent, csak a pásztorodul lett nemzetem: éretted sír, vezekel panaszom: a megtört szíveken könnyörül, s a megsebesült nádszalat nem törí el: sőt vele, érte hajol, ám villám tüze is lesz, szablya, s dárda, ha úgy jó, elleneid ellen: s védni erős pajzsod. Őt hidd, s hidd, magam is – seregeknek öre, királya és Ura, megbánó szívhez örökre közel – Őt zengem, szavait magyarul, testvére-se nyelven, melyhez a zsoltár oly sügva, szeretve simul s hordom Dávidként a parittyám és citerámat: fegyvernél Cóliát ellen a Dal ma erősb.

ÁRADJON AZ ÖRÖMHÍR!

A Róma 3,1–9 ígerésben Pál apostol feltesz egy kérdést: „Mi akkor a zsidó előnye, vagy mi a körülmelés haszna?” Izráel népe a választott nép. Isten kiválasztotta őt, amikor szövetséget kötött Ábrahámmal. Elhívta őt, és megígérte neki, hogy nagy néppé teszi. Ábrahám pedig hitt Isten ígéréteinek, bár már idős ember volt. Az Úr pedig ezért igaznak fogadta el őt. Beteljesítette ígését, hiszen Izráel fiai valóban annyian lettek, mint a tenger fővenye.

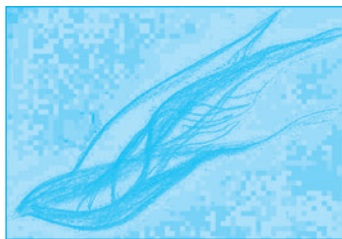
Ennek a szövetségnek a jele a körülméletkedés. Azt jelképezte, hogy Izráel fiai nem olyan nép, mint a többi, amely több istent imádott. Nem! Ők a mindenható Istent imádták, és csak neki szolgáltak. De Izráel fiai a törvény uralma alatt éltek. A törvény kimondja, hogy bűnösök vagyunk; ha vétkezel, meg kell halnod!

Isten azonban elkészítette a szabadulás útját is. Elküldte az Úr Jézust, ahogyan megjövendölték azt a próféták. Isten kegyelmes, azért jött el a Megváltó, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen! Beteljesedtek a próféciák, de Izráel fiai nem ismerték fel Jézusban a Krisztust. Nem látták meg a megígért Messiást. Ezért aztán terjedt az evangélium a pogányokhoz. Ők pedig, amikor hallották az örömhírt, befogadták a szívükbe. Ez Izráel ítélete, mert a pogányok felismerték, hogy Jézus a Krisztus, ők meg nem. Így juthatott el hozzánk is az evangélium.

És mi ma mit teszünk? Felismerjük, hogy az Úr Jézus azért jött, hogy megke-

resse és megmentse, ami elveszett, vagyis minket, elveszett bűnösöket? Befogadjuk Őt a szívünkbe? Az Úr Jézus elé visszük összetört életünket? Ő azért jött, hogy kiemeljen a sárból, a szennyből. Vagy mi is úgy teszünk, mint Izráel fiai, akik keresztre szegezték a Megváltót? Mi is elvetjük Isten kegyelmét?

„Igazságtalan az Isten, hogy kiönti ránk haragját?” Nem, nem igazságtalan az Isten. Igazságosan fog ítélni. Mindenki megkapja, amit érdemel. Mert a tetteink szerint ítéel meg az Úr. De éppen azért jött az Úr Jézus, hogy ne kelljen ítéletre men-

nünk. Ha megragadjuk az ő felénk nyújtott kezét, akkor az ő drága vére megtisztít minden bűntől! Mert az Úr nem akarja, hogy akár egy is elvesszen, hanem, hogy mindenki megtérjen és éljen. De nem kell elfogadnunk, nem kell az életet választanunk. Választhatjuk a másik utat is, de annak vége a kárhozat! Az Úr Jézus nélkül csak a földön fetregünk, nélküle nem lehetünk boldogok!

Az a csodálatos, hogy vissza lehet térni. Meg lehet alázkodni, le lehet borulni az Úr előtt, és Ő tárt karokkal fogad, és megbocsát!

Az ÚR színe előtt

Örökkévaló Istenem! Köszönöm Neked, hogy magyarnak teremtettél és megengedted nekem, hogy e nép szenvedéseiben, gyászában, dicsőségében és szégyenében részt vegyek. Vallom előtted bűneinket, amelyek az én bűneim is: szívünk kemény, értelmünk balgatatag, hitünk ingadozó és a lelkünk pártos. Meghajtjuk fejünket ostorod alatt, és vezekelünk a porban és hamuban. De ígéreteid igazak és ámenek. Hisszük, hogy szövetséget kötöttél velünk és atyáinkkal, és tudjuk, hogy az ég és föld megrendülhet, de ezt a szövetséget Te meg nem rontod soha. Hisszük, hogy ha Hozzád térünk és Te leszel egyetlen Urunk, feltámad a mi világosságunk. Könyörgök Hozzád, töltsd ki Szentlelkedet erre a népre! Tartson bűnbánatot böjtöléssel, sírással és kesergéssel, és úgy térjen meg Hozzád, a mi Istenünkhöz, mert könnyörülő és irgalmas vagy Te, késedelmes a haragra és nagykegyelmű. Vidd ezt a népet idvességes önismeretre, hogy lássa meg bűneit és gyűlölje meg; forduljon el attól, ami vesztét okozta s tegye rá életét a Te ígéretedre. Gyomlálj ki közülünk minden pártosságot, Ellened való lázadást és egymás közötti viszályt, és növeld meg a mi hitünket történelmi hitvallásunkban és emberi méltóságunkban. Legyünk a Te néped; és ne lehessünk másképpen magyarak, csak mint a Te néped. Kezedben van nemzetünk jövője. Nem kutatjuk, mit hoz, csak Te magad jöjj. Egyengetjük a Te ösvényeidet és készíthetjük számokra az utat. Az imádkozó magyarak tábora egyre nő, szentéges öltözetükben siet a Te néped a Te seregyűjtésed napján. Királlyá koronázzuk magunkat és népünk felett a Te Szent Fiadat és nemzeti jövőnket, egész történelmünket odaszenteljük a Te dicsőségedre. Szánj meg és válts meg minket, óh Szenteknek Szentje! **Amen.**

Ravasz László

„Isten rájuk bízta igéit.” Rájuk, Izráel fiaira bízta. De ugyanúgy ma ránk is bízta igéit. Rajtunk keresztül is tovább kell áradnia az örömhírnek. Az a mi feladatunk, hogy beszéljünk Jézus Krisztusról azoknak, akik még nem ismerik Őt. Meg kell mutatnunk nekik az élet útját! Ahogy egy kedves ifjúsági ének mondja: *Elhívatalak fáradtakat vezetni, hogy általad is én legyek a fény.*

Skarba Adrianna

Ajándéknapok Isten szeretetében Kassa és Kárpátalja – kicsit másként

Istenünk mindenkor jelen van az életünkben. Embervilágunkba lépve így vallott: „...én azért jöttem, hogy életük legyen, és bővülkedjenek” (Jn 10,10b).

Hárman a dunaszerdahelyi nőtestvérközül elhatároztuk, hogy szeretnénk részt venni a Kassa-ÉRT rendezvénysorozaton. Hosszú út állt előttünk. A volánál nőtestvérünk: gyakorlott vezető, de ez nem jelenti azt, hogy kicsit sem izgultunk. Hittel és humorral telt az út. Minket, csallóközieteket lenyűgözött a táj szépsége: Gombaszög látványja, a csodálatos Szoros-kő, Tornagörgő és Körtvélyes bérce vidéke, a Szádelői-völgy.

Szállásunk az Ipari Technikum kollégiumában volt lefoglalva. És hogy még az est beállta előtt odaérjünk, Isten a rend óreit küldte utunkba. Ők készségesen felajánlották, hogy előttünk haladva megmutatják a legrövidebb utat. Így érkezünk meg Kassára, hogy minden körülmény közt megtapasztaljuk az Úr Jézus segítségét.

Este jutott az eszünkbe, hogy vásárláskor egy csomagot letétbe helyeztünk egy nagy bevásárlóközpontban, úgyhogy reggel az első utunk oda vezetett a csomagért. A recepciós hölgy mosolyogva fogadott bennünket, és a következőket mondta: az este azért imádkoztam (mivel tudta, hogy messziről érkezünk), hogy bármikor legyen is az, amikor visszajönnek, addig fogok vigyázni a csomagra, amíg szükséges. Meghatódva éltük át a csodát, hogy a Szentlélek működött az életünkben.

Aztán sok élménnyel gazdagodtunk az északkeleti reformátusok fesztivál jellegű rendezvényén.

Városnézésre is adódott lehetőség. A Szent Erzsébet-székesegyházban talál-

ható II. Rákóczi Ferenc kriptája, ahol úgy elnézelődtünk, hogy bezártak minket (mint egykor Jókait a Szádelői-völgy egyik Árpád-kori templomába), és várnunk kellett, míg csak nem jöttek az újabb érdeklődők.

A kassai református templom

Így vidáman telt el az utunk: minden körülmény közt az Úr Jézus segítségét tapasztaltuk meg, és hitünkben is megerősödünk.

Régi vágyam vált valóra, amikor az elmúlt esztendőben eljutottam Kárpátaljára is.

A Szent-Erzsébet székesegyház. (Kis Lázár Bence illusztrációs felvételei)

Egymás hite által épülhetünk, ha olyan lelki testvérekkel találkozunk, akik kemény próbákat átélve tartották meg a hitüket. Egy ilyen idős embert ismerhettem meg az ungvári gyülekezet gondnokának személyében.

Beszélgésünk közben megtudtam, hogy a gonosz idők történelmét átélte embereknel a Biblia volt az erőforrás a nyomorúság idején. Könnyekig meghatódva hallgattuk a sok szenvedést, amiről szólt. Hogy lehetett ezt kibírni? Csakis az élő Istennel – jött a válasz és a bizonyágtétel: Istennek terve van velünk, csak rá kell hagyatkozni. Tudni kell hálát adni, és Isten áldása állandó lesz az életünkben. „Minden gondokat őreá vessétek, mert neki gondja van rátok” (1Pt 5,7) – tanácsolja az ige. Isten a próbák idején is megerősít, mindent megújít életet adó kegyelme.

A gondnok úr kíséretében megnéztük a református templomot, amit szép kerítés vesz körül, s tornyát nyolcágú csillag ékesíti. A nagy hársak alatt jó volt pihenni és hálát adni a gondviselő Istennek, aki szép élményekkel gazdagította életünket.

A kirándulás folytatásaként jártunk a szolvai haláltábor helyén létesített emlékparkban. Sok ezer mártírra emlékeztünk, akiknek nevét a siratófal márványtáblái őrzik. Utunk során még megcsodálhattuk a makkosjánosi kőtemplomot, ahol a reformátusoknak már 1631-től van pecsétjük.

Majd Beregszász következett, ahol 1552-ben volt az első református zsinat. Nagy élmény volt a beregrákosi templom régi harangjait látni, melyek már az 1844. október 6-i első istentiszteletre is hívogattak a kőtemplomba.

Munkácsra érkezve fölmentünk az erős hadierődítménnyé vált várhoz, amelyet az ellenség három évig nem tudott elfoglalni. Valamint megkerestük és megnéztük a református templomot is. Itt szolgált a sztálini lágerek túlélője, Gulácsy Lajos püspök, akinek az életrajzi könyve egyháztörténeti áttekintést is nyújt.

A gondviselő Isten a hosszú utunk során megőrzött, megsegített és gazdagított ismeretekkel és szép élményekkel. Övé a dicsőség!

Csicsay Katalin

A Czeglédi Péter Református Gimnázium a Lévai Református Egyházközség által fenntartott intézmény. Gimnáziumunk Léva és környéke magyarságát szolgálja azzal, hogy a járási központban több évtizedes kihagyás után egyetlen magyar nyelvű középiskolaként ad továbbtanulási lehetőséget a hely- és környékbeli magyar fiataloknak. Az iskola fő célkitűzései ebből kifolyólag nyilvánvalók: keresztyén hitben nevelve a magyarság szívébe állítani az ifjú magyar nemzedéket, tagjait felvértezni tudással, műveltséggel, Isten és nemzetünk iránti elkötelezettséggel. A gimnázium kapui nyitva állnak mind a református, mind más vallású ifjak előtt.

Tudatosítani kell, hogy a Felvidéken csupán két református középiskola működik: a rimaszombati és a lévai gimnázium. Jó lenne, ha a honi reformátusság felfedezné azt a lehetőséget, hogy van mód itthon tartani ifjainkat, nem szükséges feltétlenül a vitathatatlanul kiváló, jó színvonalú magyarországi református líceumokban tanulniuk azon gyermekeinknek, akiket református szellemben szeretnénk nevelni. Fontos tudatosítanunk: az itthoni magyarságnak csak akkor van jövője, ha itthon maradnak a fiatalok. Minden tisztelem a nagy múltú oktatási intézményeké, rengeteget tanulunk mi is tőlük, ugyanakkor biztosra vehetjük: akiket „beszippantott” a magyarországi középiskolai hálózat, azok már nagy valószínűséggel nem térnek haza...

Ezzel szemben van mód arra, hogy itthon, az anyagilag és szellemiekben egyre fejlődő, elkötelezett fenntartóval bíró lévai református gimnáziumban tanulhassanak (akár távolabbi vidékről

A gimnázium tanári kara a jelenlegi tanévben

HOL VAN A KINCSEINK?

A lévai református gimnázium várja a diákokat

is), akik számára fontos a reformátusság, a református szellemiség.

Iskolánk névadója, Czeglédi Péter gályarab lelkész volt, aki életét is hajlandó volt áldozni hitéért. A lévai gyülekezetnek – benne iskolánkknak – így vált példaképévé, életútját kiválóan kifejezi jelmondata: *Töviseken át a rózsákhoz*. A mi sorsunk sem könnyű. Sok munkával, hittel és kitartással alapítottuk és tartjuk fenn iskolánkat, ami nem könnyű feladat. De hisszük, hogy a református gimnáziumnak van létjogosultsága.

Oktatási intézményünk a világi gimnáziumokhoz hasonlóan négyéves, általános műveltséget nyújtó középiskola, mely érettségivel végződik, és egyetemi, főiskolai tanulmányokra készít

fel. A törzsanyagot kívül mélyebb ismereteket is igyekszünk nyújtani gyermekeinknek, erre lehetőséget nyújtanak a tanulmányi versenyek, illetve a szakkörök (Gaudium – művészeti szakkör, történelem, robotika, média, fizika stb.).

Sok hazai, a minisztérium által kiírt versenyen veszünk részt, de kiválóak magyarországi kapcsolataink is, így sikerrel szerepelnek diákjaink a határon túli megmérettetéseken is.

Testvériskolai kapcsolatot ápolunk miskolci, debreceni, budapesti református gimnáziumokkal. Rendszeres a kapcsolatunk a gödöllői, a pápai oktatási intézményekkel, együtt dolgozunk a Rákóczi Szövetséggel, bekapcsolódunk a Comenius-projektbe stb. Tehát kapcsos-

lataink széles körűek. Mi magunk is számos rendezvény szervezői vagyunk: megemlékezünk nemzeti ünnepeinkről, kirándulásokon ismerkedünk tágabb és szűkebb hazánkkal és a nagyvilággal; színházat látogatunk; kulturális, tudományos és hitmélyítő alkalmakat rendezünk; diákjaink gyakran működnek közre énekkel, szavalattal, táncal a helyi magyar rendezvényeken.

Legfontosabb ugyanakkor az érettségire és továbbtanulásra való felkészítés. Nyugodt lelkiismerettel mondhatom, eddig érettségizett diákjaink nagyobb része sikeresen helytállt főiskolai tanulmányai során Pozsonyban, Brünnben, Besztercebányán, Nagyszombatban, Nyitrán, Budapesten, Miskolcon, Pécsen, Gödöllőn, Londonban, és még sorolhatnám. A legkülönfélébb szakmákat tanulták: jogásztól a tanáron át, az orvostól a tervezőmérnökig széles a skála.

Összegezve: a Czeglédi Péter Református Gimnázium sok szeretettel várja a jelenlegi kilencedikesek jelentkezését! Ha szükséges, tudunk kollégiumi elhelyezést is biztosítani, sőt annak költségeihez is hozzájárulunk. A jövőbeli diákok számára továbbra is felekezeti hovatartozás nélkül nyitott az ajtónk, ugyanakkor intézményünk a református szellemiség őrzője, ápolója, illetve az ifjúság számára továbbadja kíván lenni. Családias hangulatú, kis létszámú iskola lévén lehetőségünk van, hogy nagy hangsúlyt fektessünk mind a tehetséges, mind a lemaradó, nehézségekkel küzdő diákokkal való egyéni munkára. Minden egyes tanuló és tanárunk fontos, megbecsült tagja közösségünknek.

Jelmondatunk: „Mert ahol a kincs van, ott lesz a szíved is” (Mt 6,21). Kincsünk a gyermek, a nemzet, Isten ígéje és szeretete. Szívünk minden tiszta odaadásával gondoskodunk a ránk bízottokról. Bízunk benne, így lesz a jövőben is!

Kiss Beáta,
tanár

Elérhetőségeink:

www.gimnazium.refleva.com

[www.facebook.com/Czeglédi Péter Református Gimnázium – Léva](https://www.facebook.com/Czeglédi_Péter_Református_Gimnázium_-_Léva)

e-mail: skola@mtegl.edu.sk

tel./fax: 036/6334 230

Keresztyén körökben tartja magát egy elképzelés, miszerint a szeretetről való prédikálás mindig kéznél van, hiszen mindig aktuális, mindig van róla mit mondani. Mindemellett azonban éppen a közhelyesnek tűnő, sokszor hangoztatott szavak magyarázata állítja a legnagyobb kihívások elé az embert.

A recenzeált könyv szerzője ilyen feladatra vállalkozik: Pál apostol „szerelem himnuszát” (1Kor 13) boncolgatja kellő alaposággal. **Holger Finze-Michaelsen** egy svájci gyülekezet lelkipásztora 2007-ben a Korinthusi levél folyamatos magyarázatába kezdett, ezekből az igehirdetésekből született a vékonyka könyv. Így nem kerülhetett el a szeretet himnuszának nevezett 13. részt sem – bár elmondása szerint a szeretet szó bizonyos ellenérzéseket váltott ki belőle, mert gyakran hallotta szentimentális, érzelgős szövegkörnyezetben. Épp ezért határozta el, hogy amitől a legjobban tartózkodott volna, azt veszi a legaprólékosabban górcső alá, míg nem kiderült: a Szentírás ezen üzenete egyre nagyobb hatást gyakorolt rá.

Az első oldalakon megvilágítja a szeretet szó jelentéskombinációinak hátterét; elénk tárja, hogy mi ösztönözte Pál apostolt, hogy írjon róla. Kiemeli, hogy az elhomályosultnak vélt szó tulajdonképpen küzdelemre hívja a keresztyén gyülekezetek olvasóit. Miatán pedig részletezi, hogy miként került be a szó a korai keresztyén köztudatba, rátér a korinthusi multikulturális gyülekezet hátterének megvilágítására, amely szinte elképzelhetetlen mozgalmasságával és szenvedélyes atmoszférájával, gnosztikus és eksztatikus csoportjaival és a karizmák külön-

Szeretet nélkül semmi vagyok

féle látványos megnyilvánulásaival élte versengő életét. A könyvből megértjük, hogy a számtalan nyelv, szokás és vallás találkozásának helyet adó, felfokozott pneumatikus életet élő korinthusi gyülekezet számára miért volt szükség az *agapé* szó részletes átgondolására. Ahogy a szerző lépésről lépésre vezet bennünket a Korinthusi levél 13. fejezetének minden egyes szaván, úgy világosodik meg előttünk az akkori gyülekezet háttere, miközben mi magunk is egyfajta önvizsgálat részeséivé válhatunk: mennyire mélyen

dolgokat, gyülekezeti forgolódásunk életerőssége sok mindenben megmutatkozhat, mindennek semmi értelme és haszna nincs, ha az Istentől kapott kötőanyag, a szeretet nem hatja át a ténykedésünket.

Holger Finze-Michaelsen úgy állítja életünk perifériájáról a figyelmünk középpontjába az *agapé*t, mint ami egyrészt azért adatott nekünk, hogy keresztyén életünkben minden kegyelmi ajándékot áthasson, másrészt mint olyan ajándékot, „*amely alól senki és semmi nem kaphat felmentést*”. Végül egy könnyen elhomályosuló, ám jelentős üzenetre is ráirányítja a figyelmünket: a hit és reménység is csak akkor éri el a célját, ha abban az Istenben marad, aki érthetetlen módon szereti az embert.

A könyv jó segítséget jelenthet abban is, hogy újra biblikus tartalommal töltsék meg egy naponta – a legkülönfélébb környezetben és talán legtöbbször – elhangzó szavunk, miáltal megnyílnak előttünk a cselekvés új távlati is.

Vámos Béla

(Kálvin Kiadó, Budapest 2013)

és milyen összefüggésekben alkalmazzuk életünkben a szeretet tartalmának és valódi jelentésének tetten érhető megnyilvánulásait.

A könyv borítólapján a megkülönböztető írással látható „semmi” kifejezés mindeközben végigvonul az egész íráson, kiélezve és folyamatosan éber tartva ezzel azt a tényt, hogy tehetünk bár dicső vagy figyelemre méltó

Feladvány

Milyen kegyességi irányzat a fundamentalizmus?

Kérjük, hogy megfejtésüket legkésőbb **március 15-ig** nyílt levelezőlapon, képeslapon vagy emailen juttassák el a **Kálvinista Szemle** szerkesztőségének címére (**930 10 Dolný Štál 386**). A helyes választ beküldők közt ajándék könyveket sorsolunk ki.

A decemberi számban feltett kérdésre azok válaszoltak helyesen, akik úgy tudják, hogy 98 797 személy vallotta magát a 2011. évi népszámláláson reformátusnak.

Azon kedves olvasóink közül, akik helyes megfejtést küldtek be, hárman részesülnek – a Zsinati Elnökség jóvoltából – könyvjutalomban, mégpedig **Csatlós István** (Bés), **Csáji Istvánné** (Nagyida) és **Tóth Eszter** (Pozba).

Mindhárman Jürgen Moltmann *Új életstílus* című könyvét kapják ajándékba. Nyereményükhöz gratulálunk, postán küldjük el.

A szerkesztőség

Híd – evangélikus magazin – 2013/IV.

Egyéni és közösségi kegyességünket számtalan tényező befolyásolja: nemzetiségünk, neveltetésünk, személyiségünk stb. Az, hogy Isten nem egy kaptafára alkotott meg bennünket, a teremtői rend tökéletességét mutatja. Am ha a keresztyén felekezetek irányultsága inkább elválaszt, semmint összeköt, inkább elkülönít, semmint kiegészít, inkább jelent felsőbbrendűséget, semmint alázatot, az a sokszínűség hátulütőire is figyelmeztet.

A Híd legfrissebb száma a kegyességi irányzatokra fókuszál. Olvashatunk benne fundamentalizmusról, pietizmusról, karizmatikusságról, liberalizmusról, rajongásról stb., ám Szeverényi János felelős szerkesztő a bevezetőjében egyértelművé teszi: aki bibliás hitünk alapelemeit tagadja vagy elhallgatja, aligha nevezhető keresztyénnek.

–akb–

Simonyi Rimaszombattól 15 kilométerre délkeletre, a Rima jobb partján fekszik. A 2011-es népszámláláskor az 571 lakos közül 319-en magyarnak, 154-en cigánynak, 68-an pedig szlováknak vallották magukat. Református temploma 1790-ben épült, tornya pedig 1858-ban készült el. A gömöri egyházmegye egyik legrégebbi gyülekezetének jelenleg 110 tagja van, a választók névjegyzékében 80 név szerepel. A gyülekezetbe 2011-ben helyezték ki Gál László lelkipásztort, akit egy évvel később megválasztottak, majd 2012 novemberében be is iktattak.

Elindított olyan alkalmakat, amelyek addig nem voltak: lett hetente ifjúsági, gyermek- és felnőtt-bibliaóra. Ismét összeállt a gyülekezet kórusa, és a konfirmációra is folyik a felkészítés. Kéthavonta pedig különféle kulturális rendezvényeket tartanak a templomban. Igény van rájuk – mondja a lelkipásztor –, hiszen 50-60-an is eljönnek. Nem titkolt célja ezzel az, hogy hatásukra növekedjen a templomba járók száma. A vasárnap esti istentiszteletekre átlagosan 20-30-an járnak, de az úrvacsorai alkalmakon kétszer ennyien is vannak, karácsonykor pedig száznál is többen ültek a padokban. A bibliaórákat 7-10 fő, a gyermek- és ifjúsági bibliaórát pedig 18 fiatal látogatja. Ugyanennyien járnak katekéztetésre is.

A lelkipásztor a fiatalokat igyekszik olyan témákkal megszólítani, melyek iránt érdeklődnek. Az igei bevezető és elmélkedés, közös megbeszélés mellett van mód sportolni, játszani vagy kézműveskedni is, hogy vonzóvá tegyék ezeket az alkalmakat. A módszernek köszönhetően egyre több fiatal kapcsolódott be nemcsak a bibliaórákba, hanem rendszeres templomlátogatókká is váltak, sőt más közösségi alkalmakról sem hiányoznak – tájékoztat örömmel a lelkipásztor.

(Simonyi leányegyházában, Darnyán is duplájára emelkedett a fiatalok száma

Sikerült megmozgatni a közösséget Simonyiban egyre többen járnak istentiszteletre

a gyülekezetben. Ez főleg annak tudható be, hogy sikerült velük megtalálnia a közös hangot a lelkésznek, aki igyekszik kivenni a részét a kétkezi munkákból is.)

A közösségépítés szempontjából fontos, hogy olyan alkalmak is szerveződjenek, melyek révén a reformátusok bekapcsolódhatnak a közösségi életbe – mondja Gál László. Az első ilyen próbálkozás két éve volt, amikor gyülekezeti napközis tábor szerveztek. Szép számban vettek részt rajta a helyi gyermekeken kívül darnyaiak, felediek, serkeiek stb. A hét közepén egy koncertet szerveztek, amelyre a szülők is meghívták, hogy lássák: a templomban az orgonán kívül megszólal a gitár is, és a szokásostól eltérő stílusban is lehet Istent dicsérni.

A közösség megerősítését szolgálja az a projekt is, melynek keretében az egykori egyházi alapiskola missziós központtá alakul át. Az ingatlanhoz tartozik egy közel 30 áras telek is, amely jó lehetőséget nyújt a gyülekezeti alkalmak

nem a jövő generációiért is. Az ilyen kötetlen alkalmakon nagyon jó és mély beszélgetések alakulhatnak ki – mondja a lelkipásztor. A missziós központnak készülő épületet első lépésben sikerült leszigetelni. 2013-ban az Emberi Erőforrások Minisztériumától kapott hárommillió forintból konferenciatermet, kiszolgáló helyiséget, mosdókat és fürdőszobát alakítanak ki. Az épület körül pedig lesz játszótér, focipálya, sőt színpad is, valamint egy szabad tűzhely.

Gál László lelkipásztor a gyülekezeti közösségből a családfenntartó férfiakat hiányolja a legjobban, akik közül sokan még a hétvégeken is kénytelenek dolgozni; ám ha tehetik, igyekeznek ott lenni és kivenni a részüket a munkából. Simonyiban sajnos nagyon sok a fiatalon megözvegyült asszony, ők jelentik a templomi közösséget, a férfiak közül általában hárman járnak, valamint 8-10 fiatal is ott szokott lenni a templomban.

A lelkipásztor igyekszik minden családot meglátogatni. A gyülekezeti tagok szívesen is látják, de sajnos, még a legnagyobb igyekezete ellenére sem tudott mindenkire bekopogtatni. Felkeresi azokat a híveket is, akiknél haláleset történt, és úgy látja, hasznosak a látogatások, mert elkezdtek jární olyanok is a templomba, akiket korábban nem lehetett látni a padsorokban.

A gyülekezet céljai között szerepel a missziós központ befejezése, majd hogy étellel teljen meg az épület. A lelkész szeretné folytatni az ifjúság körében a munkát, elindítani az óvodai hittant, szolgálni a helybeli cigányok között, akik igénylik a törődést. A jövőt illetően bizakodó: bár vannak akadályok az életben, de mindig azt látjuk, hogy Isten közben dolgozik – összegez Gál László lelkipásztor.

Iski Ibolya

A simonyi református templom megszervezésére. Gyakran tartanak gyűlésfőzessel egybekötött takarítást, szépítgetést, lomtalánítást, melynek hozadéka az, hogy már látják az egyháztagok is: nemcsak magukért teszik mindezt, ha-

Hányan vagyunk?

REFORMÁTUSOK A SZÁMOK TÜKRÉBEN

A község neve	Lakosok száma	Reformátusok száma			Reformátusok aránya	Felekezeten kívüliek		Ismeretlenek		Vallástalanok aránya
	2011	2011	2001	Különbség		száma	aránya	száma	aránya	
Abaújszina	2091	294	315	-21	14,06%	100	4,78%	161	7,70%	12,48%
Mígléc	379	128	133	-5	33,77%	27	7,12%	36	9,50%	16,62%
Perény-Hím + Felsőlánca	1407	142	152	-10	10,09%	90	6,40%	86	6,11%	12,51%
Kenyhec	1125	111	93	18	9,87%	32	2,84%	133	11,82%	14,66%
Alsólánca (Felsőlánca leányegyháza)	423	161	187	-26	38,06%	7	1,65%	45	10,64%	12,29%
Buzita (Felsőlánca leányegyháza)	1195	90	99	-9	7,53%	20	1,67%	131	10,96%	12,63%
Reste (Felsőlánca leányegyháza)	345	42	55	-13	12,17%	11	3,19%	10	2,90%	6,09%

A község neve	Lakosok száma	Reformátusok száma			Reformátusok aránya	Felekezeten kívüliek		Ismeretlenek		Vallástalanok aránya
	2011	2011	2001	Különbség		száma	aránya	száma	aránya	
Barka	516	81	90	-9	15,70%	6	1,16%	20	3,88%	5,04%
Lucska	192	30	44	-14	15,63%	20	10,42%	13	6,77%	17,19%
Dernő	704	38	37	1	5,40%	50	7,10%	36	5,11%	12,21%
Berzéte	1316	223	299	-76	16,95%	273	20,74%	141	10,71%	31,45%
Körös	484	246	279	-33	50,83%	35	7,23%	36	7,44%	14,67%
Rudna	745	133	154	-21	17,85%	200	26,85%	64	8,59%	35,44%
Jólész	726	80	82	-2	11,02%	93	12,81%	55	7,58%	20,39%
Várhosszúrét	732	43	29	14	5,87%	40	5,46%	48	6,56%	12,02%
Bódvavendégi	198	66	80	-14	33,33%	4	2,02%	8	4,04%	6,06%
Tornaújfalu	324	67	68	-1	20,68%	6	1,85%	1	0,31%	2,16%
Csécs	2048	136	145	-9	6,64%	101	4,93%	154	7,52%	12,45%
Pány	590	80	83	28	13,56%	31	5,25%	30	5,08%	10,33%
Gice	877	149	161	-12	16,99%	412	46,98%	91	10,38%	57,36%
Gömörnánás + Micolcsány	286	128	161	150	44,76%	31	10,84%	39	13,64%	24,48%
Nagytrőce	12 828	75	100	-25	0,58%	3832	29,87%	1748	13,63%	43,50%
Jablonca	203	165	226	-61	81,28%	4	1,97%	0	0,00%	1,97%
Kassa (Bárcával és Sacával)	240 433	4881	6286	-1405	2,03%	39 909	16,60%	57 127	23,76%	40,36%
Körtvélyes	334	173	216	-43	51,80%	35	10,48%	4	1,20%	11,68%
Magyarböd	1 371	590	520	70	43,03%	58	4,23%	99	7,22%	11,45%
Ósvacsákány	618	24	19	5	3,88%	18	2,91%	57	9,22%	12,13%
Nagyida	3256	176	211	-35	5,41%	72	2,21%	365	11,21%	13,42%
Saca	5612	109	121	-12	1,94%	419	7,47%	1393	24,82%	32,29%
Nagyszalánc	1382	210	275	-65	15,20%	62	4,49%	193	13,97%	18,46%
Kisszalánc	216	23	32	-9	10,65%	7	3,24%	12	5,56%	8,80%
Kalsa	693	22	19	3	3,17%	4	0,58%	39	5,63%	6,21%
Péder	394	80	101	-21	20,30%	14	3,55%	24	6,09%	9,64%
Jánok	571	27	30	-3	4,73%	20	3,50%	51	8,93%	12,43%
Pelsőc	2405	527	637	-110	21,91%	680	28,27%	273	11,35%	39,62%
Páskaháza	303	84	98	-14	27,72%	186	61,39%	0	0,00%	61,39%
Kuntapolca	655	42	32	10	6,41%	162	24,73%	243	37,10%	61,83%
Hosszúszó	586	54	57	-3	9,22%	79	13,48%	50	8,53%	22,01%
Kecső	375	41	29	12	10,93%	23	6,13%	5	1,33%	7,46%
Rozsnyó	19 706	1190	1345	-155	6,04%	5266	26,72%	4111	20,86%	47,58%
Csucsom	652	35	28	7	5,37%	237	36,35%	43	6,60%	42,95%
Krasznahorkaváralja	2575	58	65	-7	2,25%	460	17,86%	481	18,68%	36,54%
Hárskút	511	27	17	10	5,28%	35	6,85%	14	2,74%	9,59%
Szádalmás	808	378	423	-45	46,78%	25	3,09%	49	6,06%	9,15%
Szadelő	168	121	148	-27	72,02%	7	4,17%	1	0,60%	4,77%
Áj	290	59	71	-12	20,34%	3	1,03%	9	3,10%	4,13%
Szalóc + Vigtelke	458	170	206	-36	37,12%	106	23,14%	59	12,88%	36,02%
Szepsi	11 068	927	999	-72	8,38%	612	5,53%	2155	19,47%	25,00%
Somodi	2126	33	26	7	1,55%	47	2,21%	84	3,95%	6,16%
Jászó	3351	21	30	-9	0,63%	475	14,17%	586	17,49%	31,66%
Mecenzéf	4261	26	24	2	0,61%	635	14,90%	944	22,15%	37,05%
Szeszta	824	270	293	-23	32,77%	27	3,28%	51	6,19%	9,47%
Komaróc	390	167	181	-14	42,82%	0	0,00%	18	4,62%	4,62%
Szilice	562	279	358	-79	49,64%	36	6,41%	55	9,79%	16,20%
Borzova	171	103	118	-15	60,23%	43	25,15%	1	0,58%	25,73%
Tornagörgő	1137	516	623	-107	45,38%	36	3,17%	45	3,96%	7,13%
Méhész + Szádudvarnok (Szadelő szóróványa)	434	61	56	5	14,06%	11	2,53%	28	6,45%	8,98%
Zsarnó	405	104	114	-10	25,68%	11	2,72%	28	6,91%	9,63%
Torna	3511	155	187	-32	4,41%	118	3,36%	475	13,53%	16,89%

Mélyen tisztelt Rektor Úr! Doktori és Habilitációs Tanács! Egyetemi Szenátus, főtisztelte Püspök és Főgondnok Urak! Tisztelt díszdoktor Társaim, kedves Jelenlévők, Hölgyeim és Uraim!

Szlovákiai magyar író voltam, akit 1985 őszén közlési tilalommal sújtottak. Egy csallóközi (magyar) falu, Diósförgepatony fogadott be azzal, hogy fektessem föl a település krónikáját és járjak utána történelmének.

Munkám során jutottam arra az ismeretre, hogy mind a Csallóköz nevű történelmi nagytáj (amely Trianon óta Szlovákiához tartozik), mind a területét nagyban érintő régi Komáromi Református Egyházmegye múltját csak hézagosan ismerjük. A róluk írt könyveket a történelem viharai és nemzeti válságai elmosták-elsöpörték, csak egy-két tudományos könyvtárban érhetjük őket utol. A négy hajdani vármegye, Pozsony, Komárom, Nyitra, Győr részterületén fekvő kisalföldi országrész a legnagyobb európai folyami szigettel, a Csallóközzel, miután alaposabban megismertem, arra ösztökölt, hogy tüzetes, komplex történelmének majdani megalkotásához elindítsam 1993-ban a pozsonyi Kalligram Kiadónál a *Csallóközi Kiskönyvtár* című sorozatot, amelyben zömmel a régió református egyháztörténeti tárgyú kötetei is helyet kaptak.

A könyvek egy része egy-egy korábbi mű új, többnyire kiegészített és elő- vagy utószóval, függelékkel és jegyzetekkel ellátott kiadása, más részük levéltári forrás, addig kiadatlan kézirat. A Kiskönyvtárban napjainkig 42 kötet jelent meg, bár csak 30-at terveztünk; ebből 19 könyv foglalkozik részben vagy teljesen a régió reformátusainak múltját illető dolgokkal. Ha az Úr éltet, erőt ad hozzá, megtartja a kiadót és támogatást is kapunk e nem nemtelen célra, a történelmi ország északnyugati tömbmagyarságának reformátusairól egy-két éven belül összesen a sorozat 22 könyve fog hitelesen vallani. Ez persze a lehetséges anyagnak csupán töredéke, negyede vagy harmada, de az optimum (maximum?) elérése – behatárolt lehetőségeim miatt – másokra vár. Ezen a helyen nem is illenék említenem, hogy az egyháztörténet egyben az illető terület általános történelmének is szerves részét képezi.

A Komáromi Református Egyházmegye (egyházvidék, tractus) a maga ötvenegy anya- és hét leányegyházával, illetve szórványjaival a kezdetektől Trianonig, illetve a bécsi döntéstől a párizsi békeszerződésig a Dunántúli Református Egyházkerület részét alkotta. Egyházmegyéink öt történelmi vármegye – Pozsony,

AZ EGYHÁZ A RÉGIÓBAN

A Csallóközi Kiskönyvtár egyháztörténeti tárgyú köteteiről

Komárom, Győr, Nyitra, Esztergom – területén feküdt, s egy 1841-es részletes statisztikai kimutatás szerint 14 465 nemes és 25 000 nem nemes rendű személyt számlált. Az egyházmegye lélekszáma tehát egy bevallottan is pontatlan számítás szerint 38 465 református személy volt. („...*de ez előtt 5, 6 évvel is lévén már 39000: most is lehet annyira tenni, ha 40ezerre nem; mert több helyenn – a rendelés mellett is – nevezetesen Komáromban csak gondolomra volt a Számlálás*“ – áll a vizitációs jegyzőkönyv végi összesítésben.) Az idézett statisztika szerint a tractusban 3932 gyermek (2209 fiú és 1723 leány) járt iskolába. Az egyházlátogató esperes és kísérője csak az épületben talált kisdiakokat vette számba, az elmaradók arányára csupán utalt, s a gyülekezetek előjáróit az iskolalátogatók számának gyarapítása érdekében (különösen akkor, ha nemes családok sarjairól volt szó) családlátogatásokra buzdította. Ugyanezt tették a himlőoltások maradéktalan elfogadtatásáért.

Egy előadásomban (*A Komáromi Református Egyházmegye iskolái 1815–1848-ban az egyházlátogatási és közgyűlési jegyzőkönyvek tükrében*. In: *1000 éves a magyar iskola. Nemzetközi művelődés- és neveléstörténeti szimpózium*. Győr, 1996, pp. 56–65.) számba vettem az egyházmegye településtípusait és földbirtokosait, ezért itt nem sorolom fel őket. Az örökös főispáni rangot viselt katolikus Pálffy grófi család Pozsony vármegyéjében kevesebb, az alsó-csallóközi (Komárom), valamint Győr, Esztergom megyékben több református lélek élt; ezeknek szinte teljesen, az esztergomi érsekség birtokain nemkülönben helvét hitvallású nemesi és jobbágyfalvak is előfordultak. Magyarázatul a török utáni újraterelések szolgálnak, amikor ti. a gazdasági érdek felülírta a felekezeti.

A reformkor statisztikusa, Fényes Elek tapasztalataim szerint hajszálpontos kimutatásokat készített két nagy munkájában az egyházmegye felekezeti viszonyairól (*Magyarország geographiai szótára I–IV*, Pesten, 1851, ill. *Komárom vármegye leírása*, 1848, Pest, majd Pozsony, 1994), így csak utalok rá. Az egyházmegye érintett magyar településeinek túlsúlyban éltek a római katolikusok, kisebb arányban az evangélikusok és néhány helyen (Pozsony, Somorja-Tejfalva, Komárom, Nagymagyar és főként Dunaszerdahely mezővárosában, a Pálffyok védőszárnya alatt) a privilegizált

izraeliták. Ezekben a helyeken erős, népes zsidó hitközségek is működtek. Róluk szól Engel Alfréd *A dunaszerdahelyi zsidó hitközség emlékkönyve* című munkája (Tel-Aviv, 1975). A bilingvis könyv magyar szövegét a Csallóközi Kiskönyvtárban adtuk ki újra – bevezetőmmel és bő eligazító jegyzeteimmel 1995-ben.

Az egyházmegye történelmi forrásait 1992-ben kezdtem közreadni. Első ilyen munkám a *Kacska, Kacska, boszorkány vagy!* című könyvecske – kilenc olyan történelmi bűnper vagy szolgabírói vizsgálat jegyzőkönyvi anyagából, amelyet a volt Pozsony Megyei (nemesi) Törvényszék irattára őriz Pozsonyban. Az írásközül három nyit ablakot a tractus 18–19. századi életére. A jegyzőkönyvek által rögzített színes, drámai életanyagok szép prózai, színpadi vagy filmes feldolgozásra kínálkoznak.

1985 őszén terelt az Úr Diósförgepatonyba, s egy rövid tájékozódás után fölkerestem a Dunántúli Református Egyházkerület Gyűjteményeit Pápán, ahol egy kartonban a komáromi tractus reformkori és 1858-as vizitációs és közgyűlési jegyzőkönyveinek egy töredékét őrzik. (A jegyzőkönyvek egy tetemes része sajnos elveszett vagy lappang valahol.) A viszonylag nagy terjedelmű anyagot sem a deáki gyülekezet lelkésze, Czibor József egyháztörténész (*Viharok szárnyán*, 1935 és Kalligram, 2006), sem a tractus múltját a kezdetektől a türelmi rendeletig fölvezető Kúr Géza (*A Komáromi Református Egyházmegye*, 1937, ill. Kalligram, 1994) nem ismerte. Magyarázatul szolgál (ami egyébként a rendszeres régiótörténeti kutatások foghíjait is indokolja és menti), hogy Trianonnal nemcsak kutatóinkat veszítettük el, hanem a kutatás lehetőségeitől is elvágtak bennünket.

Mindkét szerzőnk, akiknek könyvét Kiskönyvtáramban újra kiadtam, a számára egyedül elérhető egyházmegyei és parókiális forrásokból merített. Kúr Géza csicsói lelkész főképp Thury Etele nagy szintézisének addigi I. kötetéből (*A Dunántúli Református Egyházkerület története I.*, Pápa, 1908), de a II. kötetből már nem tanulhatott, mert az a kötet különböző okokból kéziratban maradt, a pápai levéltár őrizte, s nekem adatott a feladat, hogy Kiskönyvtáramban az I. kötettel együtt, 1998-ban a szerző, valamint Márkus Mihály dunántúli és Erdélyi Géza felvidéki püspök előszavával kiadjam.

Kúr Géza és Thury Etele... Az utóbbi, pápai teológiai professzor és egyháztör-

AZ EGYHÁZ A RÉGIÓBAN

A Csallóközi Kiskönyvtár egyháztörténeti tárgyú köteteiről

ténész, behatóan foglalkozott a gályarabság történetével, s elképzelhető volt, hogy a tárgyról minden lappangó anyagot föl-tárt. Pár éve azonban Köntös László, a dunántúli gyűjtemények igazgatója kezembe adott egy addig ismeretlen, 1676-ban Londonban kiadott könyvecskét *A Short Memorial of the Most Grievous Sufferings of the Ministers of Protestant Churches in Hungary fő- és By the Instigation of the Popish Clergy there* alcímmel. A munkát az angol szerző az Angliába emigrált rab prédikátorok beszámolóai alapján róta papírra. A könyvecske fordítását még az idén befejezem, s jövőre egy kétnyelvű kiadásban megjelenhet.

Kúr Géza többször is hivatkozott egy cseh-morva származású, a Debreceni Református Kollégiumban végzett, magyarul tökéletesen megtanult csallóközi prédikátor, Valesius Antal János kéziratára. A munkát Kúr Géza birtokolta, s 1944-es nyugati emigrációjával az Egyesült Államokba került. Valesius a Carolina Resolutio éveiben, majd Mária Terézia idején a mátyusföldi Réte, később Csallóköz-ranyos és Nagykeszi prédikátora, csallóközi esperes lett, s egész gazdag esperesi kimenő levelezését (1725–1740) egy nagy alakú füzetbe másolta. A kézirat fénymásolatát csak egy évekig tartó kutatással sikerült kézbe vennem és Csémy Lajos prágai teológiai professzor utószavával és kiegészítéseivel a Kiskönyvtárban kiadnom. Az autográf kéziratot Kúr Géza fia, Csaba, kérésre a Dunántúli Református Gyűjtemények részére aján-dékozta. Úgy tudom, Valesius egy-két debreceni nyomát a Tiszántúli Református Egyházkerület debreceni levéltára is őrzi. Élete és munkássága eleven adalé- kul szolgál a Fehér-hegy utáni cseh-magyar református kapcsolatok (Comenius stb.) történetéhez.

Néhány apró adalék – kitérő – a tárgyhoz. Kúr Csaba restaurálta Kossuth Lajos clevelandi bronzszobrát. A város egyik angol nyelvű napilapja hozta a fényképet arról, hogy a szobrot, a debreceni Tóth Andrásnak – költőnk, Tóth Árpád édesapjának – munkáját egy nagy daru a magas talapzatról a levegőbe emeli, s az égre mutató szoborral a képaláíró ezt ki-áltatja: „Visszatérek!” (I shall return!). Úgyszintén Kúr Csaba készítette el a Felvidéken született dunántúli – levéli – mártír lelkész (1956!), Gulyás Lajos em-léktábláját a parókia falára. Az akasztott férfi tetemét szorosan ölelő alak bronz domborművének másolata a Pápai Re-

formátus Kollégium folyosófalan látha-tó. A mártírról egykori iskolatársa, földi-je és barátja, a szintén felvidéki, losonci származású Kövy Zsolt írt egy könyvecskét. (*Hazádnak rendületlenül. Gulyás La-jos emlékezete.* Kálvin János Kiadó, Bu-dapest, 1999). Szintén Kúr Csaba hozta haza kissé kalandos úton szülei hamvait, hogy felvidéki híveinek temetőjében, Csicsón helyezzük őket örök nyugovóra. Ilyenek a felvidéki egyházmege múltjá-nak anyaországi és óceánon túli leágazá-sai...

De vissza a Dunántúli Református Egy-házkerület levéltárában őrzött egyház-megei jegyzőkönyvekre! A dobozban az 1815 és 1848 közti egyházlátogatások és tractuális közgyűlések jegyzőkönyveit

találjuk, s a fennmaradt teljes anyag hé-zagosan is öt tekintélyes terjedelmű nyomtatott könyvet ad ki. A jegyzőköny-vek számos vonatkozásban több történel-mi diszciplína kutatásához szolgáltatnak adalékokat. Csak egy példát! Itt, Debre-cenben érdekes lehet Lossontzi (Loson-czi) Dániel életének Kollégium utáni ala-kulása. A *Csokonai emlékekben* (Vargha Balázs, Akadémia, 1960) Csokonai diák-társaként szerepel, akit egy kihágásáért 1793. szeptember 7-én többek között Te-leki Sámuellel és Csokonaival együtt négy-napi épületfogsággal büntettek. A kötet végi Névmutató megjegyzése: „*Losonci Dániel, 1794-ben debreceni diák, nagy-károlyi tanító, majd somorjai lelkész.*” A jegyzőkönyvek sorában bőven reprezen-tált Losontzi/Losonczy először a Győr megyei (csilizközi) Csilizradványon, majd Pozsony mege (Csallóköz) So-morja szabadalmas városában szolgált, ahonnan a mátyusföldi, Kis-Duna parti

Jókára hívták meg. Ott hunyt el egy ütkö-zésekkel terhelt élet végén 1838. szept-ember 23-án. Kislányának sírját is a jó-kai temetőben találjuk, a prédikátor apa megrendítő építáriumával.

A pápai levéltárban található jegyző-könyvek sora 1848 februárjával megsza-kad, s már csak az 1858-as anyagot la-pozhatjuk a kartonban. Ennek nyomdai előkészítésétől, a Függelékbe sorolt a-nyagok, mutatók, prédikatori önéletraj-zok, a magyar-magyar és latin-magyar szótár befejezésétől és a Borza papi di-nasztia pályájának dokumentálásától kö-rülbelül egy hónap választ el, s marad még az 1815–1826-os jegyzőkönyvek e-lőkészítése. Ezzel részemről és persze a *Short Memorial* nyomdába küldésével Po-zsonyban vagy Pápan a Kiskönyvtár egy-ház-történeti kiadványainak ügye lezárul. A stafétabot átkerül annak a kutatónak a kezébe, aki komáromi teológiánkon vagy bölcsészként, leginkább talán a somorjai Fórum Intézet szervezeti keretében to-vább kutatja a Csallóköz, a régió és trac-tusunk, illetve a többi felvidéki reformá-tus egyházmege történetét.

Korlátozott lehetőségeim szerint római katolikus anyagokat is kiadáshoz segitet-tem. Két katolikus községről készült egy-házi szempontú falutörténeti monográfia. Az egyik a *Csütörtök mezőváros történe-te* szombathelyi történészünk, Sill Ába Ferenc tollából, a másik két nagyfödé-mesi (mátyusföldi, Kis-Duna menti) plé-bános, Szabó János 1812-ben lezárt re-mek *Historia domusának és Borsos Mi-hály 1945-ös kiegészítésének A nagyfö-demesi plébánia múltjából* című közös kiadása 1999-ben. Mindkét műben (Sill és Szabó-Borsos) tanulságos és színes a-dalékokat találunk a két vallásfelekezet reformációs-ellenreformációs kapcsola-tairól.

A tárgyunkat érintő további köteteket nem említem, írt róluk Bél Mátyás, Ipolyi Arnold, a Borovszky-féle vármegyetör-téneti sorozat, Püspöki Nagy Péter, s megjelent egy kétnyelvű kiadványban az 1674-es pozsonyi gályarabper Eszter-gomban előkerült eredeti jegyzőkönyve az egyik névtelen gályarab gyermek, képregényszerű szemléltető rajzaival (*Vitetnek ítélőszékre...* S. Varga Katalin ford., Kalligram, Pozsony, 2002). Remé-lem, hogy ennyi mű is ösztönzője lesz annak, aki a feltáró munkát és a majdani szintézist el akarja végezni.

Az Úr áldása legyen mindnyájunkon!

Koncsol László

(Elhangzott 2013. november 21-én a Debreceni Református Hittudományi Egyetemen, ahol a szerzőnek díszdoktori címet adományoztak.)

Teljes szívvel vagy félszívvel végzed a munkád?

Van egy történet, mely egy kisfiúról szól, aki vacsora mellett rosszalkodott. Billy, ülj vissza a helyedre és maradj csendben! – szolt rá édesapja. Billy ímmel-ámmal engedelmeskedett, de kis idő múlva megjegyezte: Kívülről ülök, de belülről akkor is állok!

Ismered ezt az érzést? Gyerekoromban gyakran kaptam kisebb-nagyobb feladatokat a szüleimtől, amelyek között akadtak kevésbé kedvesek is. Mivel alapvetően engedelmes gyermek voltam, hangot adtam ugyan nemtetszésemnek, de mindig elvégeztem, amit rám bízta. Viselkedésem azonban meglátszott, ha az adott feladatot nem teljes szívvel végeztem. Azt hiszem, rengetegszer hasonlítottam ehhez a történetbeli kisfiúhoz.

Talán nem is kell visszamennünk egészen a gyermekkorig, ha ilyen magatartásra keresünk példát. Naponta láthatunk ehhez hasonlót a munkahelyen. Mikor egy vezető valamilyen kevésbé kedves feladatot oszt ki egy beosztottnak – olyat, amellyel az illető nem ért egyet –, akkor erre a két leggyakoribb reakció: az illető vagy folyamatos morgás mellett csinálja meg, vagy félszívvel és félgőzzel végzi azt el.

Meg kell vallanom, hogy ebben én is el-elbukom. A vezetők, akiket élénk állítanak, szintén nem tökéletesek, tévednek és hibákat követnek el, ez azonban nem mentesít bennünket az alól, hogy feladatainkat ne a legjobb képességünk szerint végezzük el. A Biblia egyik ver-

se is erre figyelmeztet bennünket: „Amit pedig szoltok vagy cselekedtek, mind az Úr Jézus nevében tegyétek...” (Kol 3,17a). Krisztus követőjeként minden tettem az Istenrel való kapcsolatom milyenségéről fog árulkodni.

Nem csak az számít, hogy mit teszel, hanem az is, hogy miért teszed. Hogy amikor valakivel jót teszel, vagy sok erőt fektetsz egy projekt megvalósításába, akkor azt miért teszed. Vajon azért, mert tudod, hogy ez a helyes, vagy azért, mert azt reméled, hogy általuk elismertebb leszel, és valamilyen előny-

höz jutsz? Vigyázz a hátsó szándékokkal! Vannak tettek, melyek kívülről pompásan mutatnak, a belső motiváció azonban nem más, csak személyes előnyszerzés. „Minden újtát helyesnek tartja az ember, de az Úr megvizsgálja a lelkeket” (Péld 16,2).

Reakcióid könnyen becsaphatnak. Előfordult már veled, hogy valamilyen tetteről legbelül tudtad, hogy helytelen vagy legalábbis megkérdőjelezhető, mégis találtál rá valamilyen racionális indokot és elhitetted magaddal, hogy nincs azal semmi gond? Azáltal, hogy meg-

győzzük magunkat valaminek a helyességéről, az még nem válik helyessé. „Minden újtát helyesnek tartja az ember, de az Úr vizsgálja meg a sziveket” (Péld 21,2).

Amennyire csak tölünk telik, szeretnénk, ha motivációink tiszták lennének és feladatainkat teljes odaadással végeznénk, mégis vannak alkalmak, mikor ez nincs így. Mikor erre ráébredünk, reagálhatunk úgy, hogy megpróbáljuk észre sem venni az igazságot, vagy elkezdjük magunkat igazolni, de az is lehet, hogy egyszerűen elismerjük a bukást és igyekszünk a legközelebbi alkalommal teljes szívvel végezni feladatunkat. „Ki mondhatja: tisztán tartottam szívemet, tiszta vagyok, nincs vétkem?” (Péld 20,9).

(Robert J. Tamasy)

Az örökkévalóságra készülve

Gyógy- és fűszernövényeink mellett egyre több zöldséget termesztünk a kertben. Vettünk tíz tyúkot is, és engedjük, hogy akkor és annyit tojjanak, amikor és amennyit tudnak (elnézzük nekik, hogy kisebb a „termelésük”, mint a táposoknak). Az elvetett magocskába már belereméljük a ropogós káposztát, és az ízes termés reményében agyaggal gyógyítgatjuk a barackfánk repedt kéréjét.

Mert szép és izgalmas feladat úgy élni, hogy Isten teremtési rendjébe akarunk belesimulni és tudatosítani: Isten országát építjük már itt, már most. Minden döntésünkkel és minden célunkkal. És hát mi más lehetne a célunk, mint Isten dicsőségét hirdetni nap mint nap?! Életmódunkkal is, konkrétan a falusi létnek megfelelő életmóddal, azaz is, hogy nem akarjuk kiszipolyozni a termőföldet, az állatokat, akik táplálnak – csak azért, hogy több jusson az asztalunkra.

Nem, mert döntéseinknek és cselekedeteinknek tisztességeseknek és mértéktartóknak kell lenniük. Minden napon és a nap minden percében. Mert csak akkor várhatjuk az áldást és azt, hogy Teremtőnk gyönyörködik bennünk.

Mindennek, amit a Földön teszünk, az örök létben van a folytatása, következménye. Gondoltál már erre? Hogy minden döntésünket és célunkat ennek tudatában kell alakítanunk?

Kis Lucia

***Te átöleltél
amikor nagyon sírtam
és eléd hoztam minden nyomorúságomat
és ahogyan feltört belőlem a szó
hogyan ezt is tettem
meg azt is tettem
úgy öleltél magadhoz egyre szorosabban
és melegebben
és amikor már mindent kimondtam
és elhallgattam
Te megsimogattál és csak annyit mondtál
hogy örülsz nekem
és hogy ne féljek***

(Szent-Gály Kata)

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinati Elnöksége a 29. ülésén, amelyre 2014. február 1-jén Rimaszombatban került sor, az alábbi közérdekű határozatokat hozta:

– Jóváhagyta a 25., 26., 27. és 28. ülés jegyzőkönyvét, és tudomásul vette az ülések határozatainak kiértékeléséről szóló jelentést.

– Jóváhagyta a 2014-es évre szóló – a Zsinat, a Zsinati Tanács és a Zsinati Elnökség üléseinek tervezett időpontjait tartalmazó – eseménynaptárt.

– Sajnálattal vette tudomásul, hogy a Pozsonyi Református Egyházközség presbitériuma a koreai gyülekezetnek nem adott helyet istentiszteleti célra a gyülekezeti termükben. A Zsinati Elnökség ennek levélben ad kifejezést, amelyet megküld az érintett egyházközségnek, illetve a vizitáció alkalmával a vizitátorok is a presbitérium elé tárnak.

– Meg van győződve arról, hogy a kelet-közép-európai protestáns egyházak boroszlói találkozóján történő részvételünk szervezése – mivel javasolt fiatalokat érint – beletartozik az ifjúsági lelkész munkakörébe, ezért a találkozó megvalósulásáig Süll Tamás megbízatása továbbra is érvényben van. A kérvényében leírtakat figyelembe véve a Zsinati Elnökség munkatársaként Szarvas Lászlót bizza meg, és egyben felkéri Süll Tamást, hogy minden eddigi információt osszon meg Szarvas Lászlóval, és lehetőség szerint együtt utazzanak ki a következő munkaértekezletre; a szervezési munkák állásáról Süll Tamás havonta adjon jelentést.

– A Győrkei Református Egyházközségben egy telek bérbeadása kapcsán áldatlan állapot alakult ki. A Zsinati Elnökség megállapította, hogy a Győrkei Református Egyházközségben kialakult helyzet rendezése az egyházmege hatáskörébe tartozik, ezért kéri az Ondava-hernádi Református Egyházmege elnökségét, hogy egyházi törvényeink betartásával mihamarabb állítsák helyre a rendet és a békességet a gyülekezetben. A Zsinati Elnökség Balázné Poznán Edit győrkei lelképásztor javaslatával kapcsolatban megállapítja, hogy az ingatlanok bérbeadása a presbitérium hatáskörébe tartozik, amelynek a gyülekezet javát szolgálva felelősséggel kell hozzáállnia a dologhoz. A készülő gazdaságitörvény-tervezet

A ZSINATI ELNÖKSÉG 29. ÜLÉSÉRŐL

rendezni kívánja az előnytelen bérleti szerződések megkötésének megakadályozását.

– Az egyházi tisztségek betöltéséről szóló 3/2007-es számú törvény 22. §-a rendelkezik arról, hogy az egyházmegei és egyetemes egyházi tisztújítások keretében a törvényben meghatározott feladatok ellátására Egyetemes Választási Bizottság jön létre. A választási bizottságba minden egyházmege közgyűlése az általános tisztújítás éve előtt egy-egy tagot választ. Az egyházmegek – egy, a nagymihályi kivételével – eleget tettek a törvény rendelkezésének. A Zsinati Elnökség megbízta Rákos Loránt zsinati tanácsost az Egyetemes Választási Bizottság első ülésének összehívásával, 2014. február 28-ai határidővel. A Nagymihályi Református Egyházmege mulasztásával kapcsolatban a Zsinati Elnökség megállapítja, hogy az Egyetemes Választási Bizottság tagja utólagos megválasztásának elismeréséhez zsinati törvényértelmezés szükséges. Az egyházmege mulasztását a Zsinati Elnökség a Zsinati Tanács elé terjeszti.

– Batta István külügyi tanácsos beszámol arról, hogy az Európai Protestáns Egyházak Közössége olyan városokat keres, amelyek jelentős szerepet töltenek be a reformáció idejében. Ezek a városok megkapnák A Reformáció Európai Városa titulust, a szervezők a javaslatokból összesen 31 várost választanak. A Zsinati Elnökség az Európai Protestáns Egyházak Közössége A Reformáció Európai Városa programjába Kassa, Rimaszombat és Komárom városokat javasolja felvenni.

– Az Európai Egyházak Konferenciája tagsági díjaként egyházunk a 2014-es évben is – az előző évhez hasonlóan – a tagsági díj felét fogja befizetni.

– Molnár Árpád zsinati tanácsos beszámolt arról, hogy 2014. január 21-én missziói konzultációra került sor Rimaszombatban egyházunk elnökségének kezdeményezésére, amelyre az egyes szolgálati területek koordinátorai és az egyházmegek missziói előadói kaptak meghívót. A Zsinati Elnökség a missziói konzultációról szóló beszámoló megtárgyalását elnapolta.

– 2014. január 31-én ülésezett a lelkésztoábbképző tanfolyamot előkészítő bizottság, és összeállította az idei egyetemes egyházi lelkésztoábbképző

tervezett programját. Helyszín: Be-rekfürdő, időpont: 2014. május 19–21., központi téma: Közel múlt, jelen, közeljövő (1989–2020). A Zsinati Elnökség jóváhagyta a 2014-es lelkésztoábbképző programjának tervét, és véleményezésre a Lelkésztoábbképző Minősítő Bizottság elé terjeszti.

– A Gustav-Adolf-Werk segélyszervezet 2013. december 16-án kelt levelében tájékoztatta egyházunkat, hogy a 2015. évi Projektkatalogban szerepeltetendő támogatási célokra egyházunk részére összesen 24 000 euró összegű támogatás van előirányozva. A Zsinati Elnökség megbízta Rákos Loránt zsinati tanácsost, hogy 2014. február 10-ig kérje be az egyházmegektől a GAW kritériumainak megfelelő javaslatokat. A Zsinati Tanács 2014. március 1-jén határoz, hogy egyházunk mely projekteket tárja a Gustav-Adolf-Werk segélyszervezet elé támogatásra.

– Tudomásul vette Fekete Vince főgondnok vállalását, hogy a személyi adatok védelméről szóló törvény módosításából egyházunk, egyházmegeink és egyházközségeink számára keletkezett kötelezettségek teljesítését egy jogosult szakemberrel 2014. március 31-ig elkészíti és az érintettek rendelkezésére bocsátja.

– Megbízta Fekete Vince főgondnokot és Kis Jolán levéltárost, hogy 2014. március 1-ig dolgozzák ki és a Zsinati Tanácsnak terjesszék be egyházunk irattárolási rendjét.

– Megbízta Rákos Loránt zsinati tanácsost, hogy a Zsinati Tanácsnak készítsen egy javaslatot egyházunk hivatalainak és osztályainak szervezeti felépítésére, megnevezésére és bélyegzői használatára vonatkozólag.

– Jóváhagyta, hogy egyházunk istentiszteleti rendtartásának példatárát 2014 végéig magyar és szlovák nyelven kiadja. A Zsinati Elnökség megbízta Görözdői Zsolt dunaszerdahelyi lelképásztor, hogy 2014. március 31-ig állítsa össze a példatár tartalmára vonatkozó javaslatát.

– Rác Jolán, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Diakóniai Központjának megbízott igazgatója 2014. január 15-én kelt levelében a Zsinati Elnökség elé terjesztette a Diakóniai Központ 2013-as évi igazgatói jelentését. A Zsinati Elnökség a Diakóniai Köz-

(Folytatás a 12. oldalon)

A ZSINATI ELNÖKSÉG 29. ÜLÉSÉRŐL

(Befejezés a 11. oldalról)

pont 2013-as évi igazgatói jelentését a Zsinati Tanács elé terjeszti.

– A Deregyói Református Egyházközségnek engedélyezi, hogy a Közalap egyházépítő keretéből jóváhagyott és folyósított támogatást 2014. március 31-ig számolja el.

– Rác Elemér, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Vizsgálótestületének elnöke 2014. január 30-án kelt levelében lemondott vizsgálótestületi tagságáról. A Zsinati Elnökség Rác Elemérnek az Egyetemes Egyház Vizsgálótestülete tagságáról való lemondá-

sát az ügyben illetékes Zsinati Tanács elé terjeszti.

– Egyetért azzal és támogatja, hogy a házasság védelmére vonatkozó alábbi megfogalmazás bekerüljön a Szlovák Köztársaság alkotmányába: „A házasság egy férfi és egy nő egyedülálló köteléke. A Szlovák Köztársaság a házasságot minden lehetséges módon védelmezi, és a javát szolgálja.”

– Elnapolta az Egyházak Világtanácsa tanácsadó testületeiben való képviselőtünk kérdésének megtárgyalását.

Újabb lehetőség

Igen, kedves Olvasók, ismét itt a lehetőség részt venni egy szentföldi kiránduláson, olyan utakon járni, ahol a mi Megváltónk is lépkedett. 2014. május 11-e és 18-a között újabb utat szervezünk Izraelbe. A nyugtalanságok miatt ne habozzanak: a turisták biztonságban vannak. Ne tántorítsa el Önöket esetleges gyengébb fizikai kondíciójuk se: ha én a fogyatékos-sággal legyűröm az akadályokat, bizonyára mindenki megbirkózik velük. És ha esetleg a pénztárcájuk kedvezőtlen állapota tanácsolná el Önöket az úttól, megnyugtathatom Önöket: olcsóbb biztosan nem lesz. Mérleget hátra a dolgot, és jelentkezzenek, mert az idő rövidül.

A kirándulás ára: 745 euró + 125 USD, február végéig meg kell fizetni az előleget (az ár felét). További információkat a következő címen lehet kapni: **Domonkoš Erika** (a Kassai Szlovák Református Egyházközség lelkipásztora), **Na záhumní 17, 040 15 Košice V.**, tel.: **055/6841 596, 0903/914 964**

domonkosovaerika@gmail.com.

Örömmel fogadom a jelentkezéseket!

Domonkoš Erika

vezető testi épségének, egészségének fontosságára is: hogy testünk a Szentlélek temploma, és hogy mi nem vigyázzunk kellőképpen arra a kincsre, amit az Úrtól kaptunk.

Fontos, hogy egy vezető tegyen meg mindent annak érdekében, hogy teste is edzett legyen a szolgálatra, másoknak is példát mutatva ebben is. Legyen fizikai teherbíró képessége is, ne csak lelki. Így gazdálkodjon azzal a talentummal, amit Istentől kapott, hogy tudjon ezzel is az Úrra mutatni. Emellett nagyon fontos része a képzésnek, hogy a vezetők kapcsolatban legyenek egymással a világ minden pontjáról. Megismerjék egymás lehetőségeit, tudjanak segíteni, ahol segítségre van szükség, és tanácsot kérni, mikor elakadnak, megtorpannak a munka során.

A képzés végén a résztvevők oklevelet kapnak, mely feljogosítja őket, hogy a világ bármelyik országában vezetői tisztséget tölthessenek be a börtöntársaság kötelékében. Hálás vagyok Istennek a lehetőségért, hiszen az új ismeretek még gyülekezeti lelkesítő munkámban is hasznosak és segítségemre szolgálnak a mindennapokban.

Antala Éva

Nemzetközi börtönmissziós vezetőképzés

Az ismeretek kamatoztathatók a gyülekezeti munkában is

A Nemzetközi Testvéri Börtöntársaság (PFI) 2013. október 6-a és 18-a között szervezte meg a XII. Odyssey alkalmát, mely a szervezett nemzetközi vezetőképzője. Ezen a továbbképzésen a világ minden tájáról részt vehetnek az országos szervezetek irányítói: évente csupán egy (átlagosan tízfős) csoportról van szó. A világszervezet vezetősége az egyes régiós elnökségek javaslatai nyomán dönti el, hogy kik vehetnek részt a képzésen. Mivel jelen sorok írója a Szlovák Testvéri Börtöntársaság ügyvezető igazgatója, ezért jelöltek engem erre a szemináriumra – így Szlovákiából elsőként én vehetek részt a képzésen, ami egy évig tart, a kezdete és a befejezése Szingapúrban van. Célja, hogy az országos vezetők lelki- és szakmai tudásukban is gyarapodjanak.

A tanfolyam két nagyon intenzív héttel kezdődik: reggeltől késő estig folyik a képzés. Évközben pedig (interneten keresztül) dolgozatokat, munkákat kell le-

adni, és ha a résztvevő sikeresen abszolválja az évközi feladatokat, akkor kerülhet sor az utolsó két hétre – ismét Szingapúrban. A képzés vezetője és felelőse **Timothy Koo** anglikán lelkész, aki nemcsak a Szingapúri Testvéri Börtöntársaság, hanem a világszervezet, a Nemzetközi Testvéri Börtöntársaság újonnan megválasztott elnöke is.

A két hét minden napján Isten ígéje volt a központban, hogy megtaláljuk a napi csendességünket Istennel. Egy vezetőnél ez elengedhetetlen, ha Isten áldását kívánja a munkájára. Szupervízor és pszichológus vezetésével megismerhetjük erősségeinket és gyengeségeinket, személyiségünket. Szakmai tanácsokat kaptunk, hogy vezetői pozíciókban mely tulajdonságaink előnyösek, és mi az, ami akadály lehet a munkánkban. Mindez nagyon hasznos volt, hiszen a mai világban nehéz megállni lelki és szakmai segítségnyújtás nélkül. Nagyon fontos, hogy akik egyének, csoportok,

szervezetek életét terelgetik, tudjanak lelki és szakmai kérdésekben is tanácsot kapni a mindennapjaikban.

A képzésen sor került szervezési, gazdasági ügyek megoldására is. Ami még nagyon fontos eleme volt a képzésnek és nem elhanyagolható a mi életünkben sem, hogy az előadók és a szeminárium vezetői rámutattak a

„...ölsétek fel a szeretetet, mert az tökéletesen összefog mindent” (Kol 3,14b).

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház szeretetszolgálatának évek óta a legtöbb gyülekezetet és közösséget mobilizáló programja a Nyilas Misi Karácsonya ajándékkészítő akció. Nagy örömmel tapasztaljuk évről évre, hogy a megszólításra szinte egész egyházunk megmozdul.

Némi szorongással indultunk neki a program szervezésének, de aggodalmunk alaptalan volt. Örömmel tapasztaltuk, hogy nem lankadt az adományozó kedv. Heteken keresztül bőséggel érkeztek az ajándékok a gyülekezetekből, intézményekből és iskolákból a nem lezárt dobozok (kérésünknek eleget téve) a hét gyűjtőpontra: Nagymenyre, Komáromba (a Diakóniai Központba), Nagysallóra, Rimaszombatba, Rozsnyóra, Királyhelmece, Nagykaposra és Deregyőre. Gyűjtőpont volt még a Családi Könyvklubban Dunaszerdahelyen. Szerettük volna november végére lezárni a gyűjtést, hogy a lelkeszi hivatalokat az ünnepek előtt már ne terheljük, de folyamatosan érkeztek a csomagok, ezért a határidőt meghosszabbítottuk.

Végül 2560 darab cipős doboz ajándék csomagot regisztrált az irodánk. Az elektronikus regisztráción kívül voltak még további, szóban jelzett, helyben begyűjtött és szétosztott ajándékok is, amit nagy örömmel nyugtáztunk. Az ajándékok jelentős részét gyülekezeteink tagjai adományozták. Határon átvivő együttműködésre is volt példa, Nagymenyre Győr környékéről is hoztak dobozokat. Az adományok begyűjtésekor meghatározott tapasztalatunk volt a gyakorlati ökumenizmus. Több iskola nevelési programjában hangsúlyos az irgalmasságra és jótékonyosságra nevelés, ez itt is megmutatkozott. Olyan falvak iskolái is bekapcsol-

MEGTALÁLTUK A RÁSZORULÓKAT

Mozgalmas évet zárt egyházunk Diakóniai Központja

lódta, ahol egyértelmű volt számunkra, hogy a katolikus közösségek döntő részt vállaltak az adományozásban (pl. Tardoskedd, Naszvad, Udvard, Kürt, Szögyén, Érsekújvár, Ipolyság, Palást). Több helyen óvodák is felsorakoztak, és civil szervezetek is bekapcsolódtak az akcióba.

Az előző évekhez hasonlóan most is érkeztek pénzdíjazások. Mivel a felnőtteknek szánt egységcsomag kevésnek bizonyult, ezért az adományokból többek között három intézmény számára vásároltunk és készítettünk felnőttek számára csomagokat, egy intézménynek pedig más módon juttattunk el anyagi segítséget.

Illesse köszönet a lelkeszi hivatalokat és gyűjtőpontokat a hetekig tartó ügyeletért, ahol a csomagok fogadása, összesítése és leragasztása történt. Köszönünk minden önzetlen segítséget, önkéntes munkát, adományt és a szállítás szolgálatát. Bízunk benne, hogy ajándékainkat olyan örömmel fogadták, amilyen nagy örömmel mi készítettük és továbbítottuk őket.

Csomagjaink kétharmad részét határon túlra szállítottuk: Kárpátaljára két intézménynek három fuvarban, továbbá Érmellékre református gyülekezetekbe, illetve Magyarországra. Célunk volt az is, hogy találjuk meg saját gyülekezeteink rászoruló tagjait: némileg emelkedett az itthoni óvodákban, iskolákban, otthonokban és gyülekezetekben szétosztott csomagok száma. Idén is módunkban állt evangéliumi tartalmú *Cerka füzetet* adni az ajándék mellé. A megajándékozottak visszajelzéseit a *refdiakonia* honlapon folyamatosan közöljük.

Az *Árvíz 2013* országos gyűjtés Egyetemes Egyházunk elnökségének kompetenciájába került.

A Diakonia Reformata nonprofit szervezet az elmúlt évben a Közalap egyház-építő keretéből 1200 eurót és a Református Diakóniai Intézmények Egyesületétől 600 000 forintot kapott. A bécsi magyar református gyülekezet tüzelőre gyűjtött és adományozott 350 eurót kisgyermekes vagy rászoruló családok számára (az adományt erre a célra továbbítottuk).

„...az igaz könyörület és adakozó” (Zsolt 37,21b).

Rác Jolán

Elmondani, miről van szó... BARSÍ GYŰJTÉS

Az elmúlt esztendőben két alkalommal is lehetőségem volt egyházunk börtönmissziójának a képviselőjében diakóniai alkalmon részt venni. Október 6-a és 9-e között Bereksződön a VII. Kárpát-medencei missziói és diakóniai konferencián, valamint november 21-én Komáromban egy szeretetszolgálati találkozón.

Ekkor történt, hogy Rác Jolán, diakóniánk vezetője kezembe adott egy piros szíves füzetecskét a Szlovákiai Református Egyház szeretetszolgálatának munkájáról, melynek tartalma megörvendeztetett. Azonnal éreztem a gerjedező jóindulatot, és megemlékeztem, hogy a kiadvánnyal és a néhai Molnár Mária diakonissza-misszionáriusról készült postai képeslappal gyűjtést lehetne szervezni a diakóniánk számára. Az elképzelést tett követte, és adventben úgy megsegített az Úr, hogy 272 eurót tudtam a folyószámlára befizetni a barsi egyházmegegye területéről.

Csodálatos élmény volt ez számomra, hiszen az adventi időhiány közvetlenül érint minket, lelkipásztorokat. A gyűjtés sikere érdekében pedig időt kellett találni arra, hogy a megszólítottakat tájékoztatni tudjam szeretetszolgálatunkról: külön-külön elmondani mindenkinek, miről van szó.

Akik meghallották a kérést, megérdemlik, hogy felsoroljam őket (adakozási sorrendben): a fegyverneki, a garamikolai, a lévai, a kisóvári református gyülekezet, Dolog Jolán, Mocsy Katalin, Cziria Géza, Balázs Lajos, Madár Mónika, Csenger Tibor, Nagy Árpád, Bakonyi Pavel, Kurali László, Abel Gábor.

Soli Deo gloria!

Kucz Lajos

„Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön béke, és az emberekhez jóakarát” (Lk 2,14). Az alábbi íge határozta meg a VII. Országos énekversen hangulatát, melyet 2013. december 7-én tartottunk (vagy inkább ünnepeltünk) Rimaszombatban, a Tompa Mihály Református Gimnázium dísztermében.

Tényleg ünnep volt, hisz annyi gyermek és fiatal ajkán szólalt meg az angyali örömhír. Ünnep volt, mert a hideg, a fagy ellenére kiben-kiben lobogott a belső tűz: talán az izgalom tüze, de a várakozásé is. És valóban, nem kellett senkinek szégyent vallania: csodálatos hangok, kifejező éneklésmódok, hiteles bizonyosságtevések valamennyi versenyző ajkán. Az alkalomra több mint húsz gyülekezetből érkeztek versenyzők, összesen ötvenketten. Alistál felől egy külön autóbussz indult, hogy a népes sereget nyugat felől összegyűjtse. „Nagy utazás...”, mivel a hófúvás olykor nem engedte a továbbhaladást. Páran ezért nem is mertek elindulni. Érthető, de nagyon hiányoztak a nagy csapatból. Talán legközelebb...

A verseny öt különböző kategóriában folyt, korosztályok szerint. A megmérettetés három csoportban zajlott párhuzamosan, ami szükséghelyzet volt. A kötelező énekek az Énekeskönyvünkől voltak, melyek mellé a

VILÁGOSSÁG A SÖTÉTSÉGBEN

Országos énekversen volt Rimaszombatban

versenyzők saját ízlésük alapján hoztak választható gyermek-,

ifjúsági, illetve más egyházi énekeket.

Az alkalmat ünnepi istentisztelettel zártuk a rimaszombati református templomban, ahol ki-ki átvehette oklevelét és egy kis apróságot. Ezután mindenki hazafelé indult, bele újra a sötét hidegbe, de szívében-lelkében talán feltöltekve a Világosság melegítő fényével.

Süll Kinga

Adventi közösségben Kettős ünnep volt Vámosladányban

Advent első vasárnapján, december 1-jén a vámosladányi református templom harangja nemcsak adventi úrvacsorához, hanem az ötven éve konfirmáltak ünnepére is hívogatta a híveket.

Az istentiszteleten **Icso Sándor** helybeli lelkész az *Ézs 9,2,6* alapján hirdette Isten ígését, majd az 50. évfordulót ünneplő két asszonytestvérnek a köszöntése következett, akik az úrasz-talánál megerősítették a fél évszázada tett konfirmációi fogadalmukat. Az úrvacsoraoasztást követően a gyülekezet tagjai a gyülekezeti teremben szeretetvendégség keretében, testvéri együtt-léttel is megköszönték mindenható Urunk kegyelmét.

Az Úr mondja: „Örök szeretettel szeretlek, azért vontalak magamhoz hűségesen” (*Jer 31,3b*).

Nagy Márta

A résztvevők a rimaszombati gimnázium dísztermében. (Szarvas László felvételei)

„Boldogok azok a szolgák, kiket az úr, mikor haza megy, vigyázva talál... Ti is azért legyetek készek” (Lk 12,37a.40a).

Az Úr Jézus figyelmeztetése érvényes az utolsó időkben élő, mai emberek számára is, mivel nem tudjuk a napját az ő második eljövételének. Az adventi várakozás idején a keresztyének fokozottan igyekeznek az Úrra figyelni, felkészülni az eljövételére. E felkészülés jegyében rendeztünk 2013. december 5-e és 7-e között Jólészen evangelizációs estéket, ahova érkeztek pelsőci, vígtelkei, berzétei, körösi és rozsnyói hívek is.

Az igehirdető **Pándy Árpád** nagykaposi lelkipásztor volt, aki első este a *Lk 12,35–40* alapján hívta fel figyelmünket arra, hogy nemcsak várnunk kell az Úr Jézusra, hanem naponta meg is kell köszönnünk, hogy itt van közöttünk. Igazi találkozásunk úgy lehet vele, ha továbbadjuk, amit tőle kaptunk.

A következő este mondanivalóját az egyház a világban címmel illethetnénk. Alapjául a *Dán 1* szolgált, ahol Dánielék – akiket Babilonba hurcoltak Nebukad-neccar király szolgálatára –, képviselik az egyházak helyzetét. A káldeusok meg-

A GOLGOTAI KERESZT ZÁLOG

Adventi evangelizációt tartottunk Jólészen

szállták Júdeát, a zsidókat elhurcolták, és pogány bálványok imáadására akarták kényszeríteni őket. Azok az izraeliták, akik hűek maradtak az élő Istenhez, nem voltak hajlandók behódolni az idegen uralomnak. Az egyház hajója a világ vizein úszik, és ha víz jut a hajóba, elkezd süllyedni. Ha engedjük, hogy a világ beszívárogon az egyházba, az mindenképpen romlást okoz. Két nagyon fontos dolgot akar a világ lerombolni: a templomot és az iskolát. Ezért példaképül szolgáljanak előttünk a zsidó ifjak, akik nem borultak le a bálványszobor előtt. Ha az egyháznak az Isten igéje az útmutatója, akkor nem fog eltévedni a hajója a világ labirintusában, mert az Úr Jézus a kormányosa és az Isten Lelke viszi tovább.

A harmadik este a *Dán 3* válogatott versei alapján szemléltette az egy, igaz, örökkévaló Isten hatalmát az igehirdető. Az ifjak sértetlenül kerültek ki a tüzes kemencéből, és már nem hárman, hanem

négyen voltak. A ma emberét is számtalan bálvány csábítja, Isten népe azonban nem borul le előttük. Nem kell félnünk akkor sem, ha az Isten Fiában való hit miatt vetnek a „tüzes kemencébe”, mert Ő ott van velünk: a golgotai kereszt a szabadulásunk záloga – biztatta a hallgatóságot Pándy Árpád.

A szombat délutáni alkalmon jelen voltak a Magyar Református Szeretetszolgálat tagjai is, akik a berzétei árvaház körüli munkákban segédkeztek. **Osgyán Dániel** elmondta, hogy voltak a Fülöp-szigeteken, ahol a nehéz körülmények ellenére is úgy érezték, hogy gazdagabban lettek. A berzétei árvaháznál is ezt érezték a zord időjárás és a nagy hideg ellenére is, és örömmel telt meg a szívük.

Az evangelizáció könyvvásárral és szeretetvendégséggel zárult.

Egyedül Istené a dicsőség!

Mixtaj Johanna

Karácsonyi gyermek – szeretetsomag

Beretke, Lekenye és Kuntaplocsa gyermekei örültek

„Ahol szeretetet osztasz, ahol segítséget nyújtasz, ahol a magányosság érzését áthidalod, közelebb vagy Istenhez, mint ahogy gondold” (Rosemarie Schrott-Bingel).

A szalóci egyházközség már 2007 óta részt vesz az *Operácia vianočné dieťa* elnevezésű projektben (magyarul *Karácsonyi gyermek – szeretetsomag* néven emlegetjük), amely azt tűzte ki célul, hogy Isten szeretetét vigye rászoruló, rossz szociális helyzetű gyermekekhez, a Németországból érkező cipős doboznyi ajándékok által is. 2007-ben és 2008-ban szalóci és vígtelkei, 2009-ben páskaházai, 2010-ben ardói, hosszúszói és kesői, 2011-ben vígtelkei és pelsőc-kolóniai, 2012-ben csoltói és mellétei gyermekeket leptünk meg cipős dobozba csomagolt ajándékokkal.

2013. december 21-én elszegényedett kistérségünk további településeire, Beretkére, Lekenyebe és Kuntaplocára vittük a szeretetsomagokat. Jó volt látni a gyermekek örömet: küldetésünkkel meglepetést szereztünk nekik, bekapcsolódtak mókás éneklésünkbe. Jó volt látni és megtapasztalni Isten szeretetét, közelségét. Jó volt átélni azt a kisugárzást, ahogy egy apuka Lekenyén nem győzte kifejezni háláját és elismerését e nemes cél iránt.

Egyházközségünk nevében Isten iránti hálával mondunk köszönetet azon németországi családoknak, gyerekeknek, akik nagy szeretettel készítik és küldik hozzánk a csomagokat – ők is Isten szeretetét képviselik.

Az idei három alkalmon karácsonyi egyházi énekekkel szolgáltak a Szalóka Polgári Társulás tagjai, akik Szalóc köz-

André János szilicei lelkipásztor Kuntaplocán imádkozik. (Ifj. Tohol János felvételei)

ség legaktívabb szervezetét alkotják. Köszönet és hála érte nekik – áldja meg az Úr Isten az ő további aktív tevékenységüket mind egyházi, mind pedig civil területen!

Beretkén és Lekenyén a református templomban zajlott az esemény, ahol **Farkas István** helybéli és **André János** szilicei lelkész szolgált; Kuntaplocán a kultúrház kisebb helyisége szolgált ideiglenes otthonunkul (itt már csak André János szolgált). Az egyes helyeken jelen sorok írója adott rövid információt a projektről.

Mindezért legyen a dicsőség a mi Urunké, Istenünké! Ha úgy akarja, a jövőben is az ő irányításával szeretnénk folytatni e nemes célú projektben való részvételünket. Áldott az Úr, dicsőítjük az ő nevével mindörökké!

Borzy Bálint

Kitüntetések átadása. 2014. január 7-én Pozsonyban a Grassalkovich-palotában állami kitüntetések adtak át. A közársasági elnök, a kormány elnöke és a parlament elnöke meghívására Fazekas László püspök is részt vett az ünnepségen és az azt követő fogadáson.

Igazgatótanácsi ülés. Január 13-án Pozsonyban volt a Szlovákiai Egyházak Ökumenikus Tanácsa igazgatótanácsi ülése, melyen egyházunkat Fazekas László püspök képviselte.

Rajnai zsinati ülés. Január 16-a és 19-e között Bad Neuenahrban került sor a Rajnai Protestáns Egyház 66. zsinatára, amelynek nyitó istentiszteletén imádsággal szolgált Fazekas László püspök, aki segített az úrvacsora kiszolgáltatásában is. Másnap volt alkalma köszönteni a mintegy 250 zsinati küldöttet: kifejezte köszönetét az egyre erősödő partneri kapcsolatunkért, és látogatásra hívta az egyházkerület vezetőségét.

Magyar Művészeti Akadémia. Január 22-én a Magyar Művészeti Akadémia budapesti ünnepi alkalmán, amelynek célja az elmúlt esztendő eseményeinek felelevenítése és a kapcsolatok további építése volt, jelen volt Fazekas László püspök és Géresi Róbert püspökhelyettes

Az Egyetemes Választási Bizottság tagjai

2014 az egyházmegei és egyetemes egyházi szintű tisztújítás éve, az Egyetemes Választási Bizottságba az egyházmegei közgyűlések az alábbi tagokat delegálták:

Pozsonyi egyházmege: rendes tag – Kiss Tibor (Jóka), pöttag – Lőrincz Olívia (Apácaszakállas)

Komáromi egyházmege: rendes tag – Molnár Árpád (Komárom), pöttag – Kocsis Mihály (Komáromszentpéter)

Barsi egyházmege: rendes tag – Tóth Zoltán (Garamlók), pöttag – Dora Lajos (Nagysalló)

Gömöri egyházmege: rendes tag – Gebe László (Nagybalog), pöttag – Fejes Ágnes (Runya)

Abaúj-tornai egyházmege: rendes tag – Dr. Bók György (Töketeres), pöttag – Dr. Csatlós László (Kassa)

Zempléni egyházmege: rendes tag – Kása Melinda (Nagygyéres), pöttag – Blanár Erik (Kisgyéres)

Ungi egyházmege: rendes tag – Beňadik Adrián (Abara), pöttag – Barko Zoltán (Nagykapos)

Ondava-hermádi egyházmege: rendes tag – Samuel Knežo (Töketeres), pöttag – Dr. Gabriela Hertnekiová (Beszter)

Nagymihályi egyházmege: nem választott tagokat.

is. A szervezet tavaly hárommillió forinttal támogatta a Kassa-ÉRT fesztivált, amelynek lefolyásáról Géresi Róbert tartott rövid beszámolót. Az összejövetel a Magyar Kultúra Napja alkalmából gálaműsorral zárult a Nemzeti Színházban.

Stúdióbeszélgetés. Január 22-én Fazekas László püspök stúdióbeszélgetésen vett részt a Duna Televízióban, mégpedig a Világ-Nézet című magazin Püspökkerényer című adásában.

Nyolcéves a pozsonyi koreai gyülekezet. Január 26-án Fazekas László püspök ígihirdetéssel szolgált a pozsonyi koreai gyülekezetben, megalakulása 8. és Park Sungkon lelképásztor szolgálata 5. évfordulója alkalmából.

Konvokációk. A Selye János Egyetem Református Teológiai Karán február 26-án Szilágyi Sándor Gabriella doktorandusz *Keresztyén nevelés a családban* címmel, március 5-én Pásztor László, a Szlovákiai Magánorvosok Társulásának elnöke *Az orvosi hivatás – keresztyén etikai kérdések mentén* címmel, március 12-én Gazdag József sportújságíró *Etika a sportban* címmel tart konvokációs előadást. Kezdesi időpont: 11 óra.

Oroszkai tervek

Szeretnénk tudatni, hogy az oroszka reformátusság jogaanyisággal rendelkező gyülekezetté szerveződött: túl vagyunk a tisztújításon, presbitériummal rendelkezünk. Oda vagyunk bejegyezve, ahol a lelkészcsalád bérben lakott, ez pedig a Cukorgyár utca 9. Most már a Diófásor utca 260/2. alatt lakunk (bár leányegyház vagyunk, a kisölvédi gyülekezetté, mégis itt lakik a lelkész), ez tehát a levelezési címünk is. A Cukorgyár utcában most csak telkünk van: ott a gyülekezet otthont szeretne építeni magának. Imaházunk tervei már készülnek, az építkezési engedély a következő lépés.

Tóth Árpád

Köszönetnyilvánítás

„Aki hálaadással áldozik, az dicsóit engem, és aki ilyen úton jár, annak mutatom meg Isten szabadítását” (Zsolt 50,23).

Isten iránti hálával mondunk köszönetet azoknak a felszentelt lelkészeknek, akik kezdeményezték, hogy a novemberi zsinati ülés nyitó istentiszteletének perselypénze a Rozsnyói Református Egyházközség Alapiskolája mindennapjait szolgálja. A perselypénz összege 431,28 euró volt. Az adományt az iskola étkezdéje, valamint az iskola épületét összekötő folyosó felújítására fordítjuk.

Kovács Attila
igazgató

Buza Zsolt
lelkész

Vizsgaidőpontok

Az idei I. lelkészképesítő vizsgára **2014. szeptember 4-én** 9 órai kezdettel, míg a II. lelkészképesítő vizsgára **2014. szeptember 4-én** 14 órai és **5-én** 9 órai kezdettel kerül sor. A helyszín mindkét esetben a komáromi Püspöki Hivatal.

A vizsgára az érintettek – az írásbeli anyagok leadásával együtt – **2014. április 30-ig** a Zsinati Irodán jelentkezhetnek.

Az írásbeli textusok és témakörök, illetve a szóbeli tételek megtalálhatók a www.reformata.sk oldalon.

A Pátria rádió református műsorai:

Február 16-án 7.05-kor a Világosság című egyházi műsor református adásában Écsi Gyöngyi hetényi lelképásztor a gadarai megszállott meggyógyításáról szól a hallgatókhoz.

Március 2-án 7.05-kor a Világosságban Czinkéné Szabó Tímea bátorkeszi lelképásztor Jézus tisztaságról szóló tanítását hozza közelebb a hallgatók számára.

Március 16-án 7.05-kor a Világosságban Szabó Sarolta nagykeszi lelképásztor a bójtról osztja meg gondolatait, Jézus tanítása alapján.

A Világosság másnapi (hétfői) ismétlésének kezdési időpontja: 13.05.

(A műsor a közvetítést követő naptól meghallgatható a Sola rádió honlapján is: <http://refradio.eu/radio/sola/>)

Szerkesztő-műsorvezető: Iski Ibolya

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

Cégbejegyzési szám: 00179191

Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: A. Kis Béla

Titkár és lapterjesztő: Kis Lucia

Előfizethető a református lelkési

hivatalokban és a szerkesztőség

címén.

Előfizetési díj: egy évre 4,20 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

930 10 Dolný Štál (Alistál) 386.

E-mail: akisbela@ba.telecom.sk

Telefon: 031/55 90 141 (egyben fax

és üzenetrögzítő is)

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem

küldjük vissza, rövidítésük és szerkesz-

tésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: A. Kis Béla

Nyomja: Reproffset, Dunaszerdahely

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09